

OLGA HOEKSTRA

DE JURK
van
TEXEL

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © Olga Hoekstra
Omslagontwerp: Villa Grafica
Omslagbeeld: © Shutterstock; © Adobe Stock
Foto binnenkant omslag: © Adobe Stock
Foto auteur: © Jolanda Grutter GRTTR
Zetwerk: ZetSpiegel B.V., Best
Druk: ScandBook UAB, Lithuania, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 1794 5
ISBN 978 94 027 7501 3 (e-book)
NUR 301
Eerste druk juni 2025

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Elk ongeoorloofd gebruik van deze publicatie om generatieve kunstmatige-intelligentietechnologieën (AI-technologieën) te trainen is uitdrukkelijk verboden. De exclusieve rechten van de auteur en uitgever worden hierbij niet beperkt.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

PROLOOG

Texel, december 1652

De zee had besloten haar te straffen. Ze zag het in de woeste schuimkoppen op het loodgrijze water dat tegen het schip aan beukte. Het voelde passend, een straf voor haar leugens die haar hier hadden gebracht. In een moment dat zo kort leek als een simpele in- en uitademing trok er een diepe duisternis over de lucht. De dikke regendruppels ploften steeds harder op het houten dek en al snel was nauwelijks te zien waar het regenwater eindigde en de zee begon.

Bij de eerste lichtflits had ze naar de hemel opgekeken. Ze hield zich vast aan de reling en bewoog mee op de beweging van de golven. Hoe ironisch eigenlijk, net nu ze een beetje aan de deining gewend was, ontstond er een heel nieuw ritme.

Het water was overal. Hoewel ze nog niet zo lang geleden waren vertrokken en Texel na weken van wachten op de juiste omstandigheden eindelijk achter zich hadden gelaten, verlangde ze nu al weer naar vaste grond onder haar voeten. Het gevoel stond haaks op haar drang om het eiland zo snel mogelijk te verlaten. Hoe ze elke dag van die lange weken hoopte op goed nieuws van de redemeester, op het verlossende woord dat ze eindelijk konden uitvaren.

Haar angst om ontdekt te worden had haar dagelijks naar het witte kerkje op de heuvel in Oudeschild gebracht, waar ze bad om ver-

geving van haar zonden. Al hoopte ze stiekem ook dat de Heer haar geheim wilde bewaren, ten minste toch tot ze veilig en wel in haar nieuwe thuisland was aangekomen. Hij zou toch ook wel inzien dat ze dit niet alleen voor zichzelf had gedaan? Langzaam maar zeker was ze begonnen zich te ontspannen. Nu realiseerde ze zich dat het een vals gevoel van veiligheid moest zijn geweest.

‘Kom toch naar binnen, juffrouw Van Baerle.’ De stem van kapitein Winkler had moeite het geluid van het water en de regen te overstemmen. ‘Die storm drijft wel over. Maar als u langer in deze kou buiten blijft staan, ligt u morgen waarschijnlijk ziek in uw hut.’ Winkler was een vriendelijke man met een indrukwekkende lengte en een even indrukwekkende rossige baard. Hoewel er hier en daar grijze haren door het rood heen krulden, lukte het haar niet om zijn leeftijd te schatten.

Pas toen hij het zei, voelde ze de regen ook daadwerkelijk in haar gezicht striemen. Ze trok de omslagdoek wat dichter om haar schouders heen. Ze ademde in, zo goed als dat kon. Het korset van de jurk die ze vandaag droeg leek extra te knellen rond haar borst. Haar kleding plakte inmiddels tegen haar huid. De stof schuurde vooral ongemakkelijk rond de plek van een oude brandwond die ze weken geleden, in wat nu voelde als een totaal ander leven, had opgelopen.

Toen ze opzijkte, kruiste haar blik kort die van de kapitein. Ze meende spanning in zijn toch al altijd zorgelijke ogen te zien, maar misschien verbeelde ze zich het. Winkler draaide snel zijn gezicht naar voren. Ze volgde zijn blik naar de andere schepen, elf ervan voeren voor De Hollandsche Seijlemaeker uit. De totale vloot bestond uit ruim dertig koopvaardischepen. Al met al een indrukwekkend beeld, het leek wel een eigen wereld op het water. Dat had ze al eerder mogen aanschouwen toen ze die ochtend met het lichtertje van de kust naar het schip was overgebracht.

Met grote ogen had ze naar de hoge masten gekeken: de vlaggen en vaandels die trots wapperden in de toen nog kalme wind. Vanaf

het strand was de aanblik al prachtig geweest. De houten schepen zakten steeds iets dieper weg in het water naarmate de lichtertjes hun lading overbrachten van het land naar het ruim. Wat vooral haar aandacht had getrokken, waren de kanonnen die op elk van de schepen werden geladen.

Ze kende de verhalen maar al te goed: over de Engelsen, met wie de Republiek in oorlog was, en over de piraterij waarbij scheepsladingen werden buitgemaakt. De namen van de bemanningsleden die niet meer thuiskwamen, werden met respect uitgesproken. Ze wist ook maar al te goed dat diezelfde oorlog aan het begin stond van de schakel van beslissingen die haar hier hadden gebracht. Toen ze haar zorgen had geuit bij de kapitein, had hij haar beloofd dat hij haar veilig naar haar bestemming zou brengen. Dat was een welkome geruststelling geweest, maar op dit moment betwijfelde ze of hij zich wel aan zijn woord zou kunnen houden.

De kanonnen zouden haar beschermen tegen de Engelsen, maar wie zou haar beschermen tegen de zee?

Een flits doorkliefde de hemel. Het begon nog harder te regenen en de lucht was inmiddels zo zwart als kool. Vanuit de verte, nauwelijks hoorbaar door de woeste zee en de donderklap die rap volgde op de lichtflits, klonk geschreeuw. Er zaten nauwelijks twee beklemmende ademteugen tussen de donderklap en een nieuwe lichtflits, die doel trof in de mast van het schip recht voor De Hollandsche Seijlemaeker.

‘O, Lieve-Heer...’ De woorden ontsnapten aan haar lippen, onhoorbaar in het tumult van de golven, de donder, het geschreeuw en het krakende hout van de in tweeën gespleten mast. Ze sloot haar ogen en smeekte om hulp, om vergeving.

‘Juffrouw Van Baerle, alstublieft, ga naar uw hut en wacht tot de storm is gaan liggen. Juffrouw Van Baerle! Elisabeth!’

Terwijl de kapitein haar van het dek af probeerde te krijgen, snelden de bemanningsleden juist toe om het schip varende te houden.

Er werd geschreeuwd, waardoor de rest van wat Winkler nog tegen haar wilde zeggen, verloren ging. Niet dat ze überhaupt goed registreerde wat er gebeurde. Ze zag alleen de chaos die zich voor haar ogen voltrok. In een fractie van een seconde vatte het schip voor hen vlam. De bemanning probeerde het vuur te blussen, maar dat had met dit weer geen zin. Het vuur sloeg wild om zich heen. Het leek alsof de hel onder het eindeloze water was opengereten en zwarte tentakels steeds harder aan het schip trokken.

Ze voelde hoe de hele wereld naar één kant helde. Ze voelde hoe ze haar grip op de reling verloor. Het geschreeuw verstomde. Gewichteloos en eindeloos naar beneden viel ze, het bewustzijn al verloren voordat haar lichaam het ijskoude zwarte water raakte.

Deventer, heden

Het voelt alsof ik weer zeven jaar oud ben en stiekem de werkkamer van papa binnen ben geslopen. De ruimte lijkt altijd groter dan ze in werkelijkheid is. Vanuit het perspectief van mijn zevenjarige zelf kijk ik rond. De kasten gevuld met boeken zijn imposante reuzen die dreigend boven me uittorenen. Het massieve bureau in het midden van de ruimte lijkt op een tombe, het donkere kersenhout is een tint roder dan ik me kan herinneren. De groeven in de leren stoel zijn als opengebarsten herinneringen die zich niet meer het zwijgen laten opleggen.

‘Oké.’ Ik adem diep in en blaas langzaam uit. ‘Oké.’

Het is bizar. Ik ben een volwassen vrouw. Ik dop mijn eigen spreekwoordelijke boontjes, ik betaal mijn eigen hypotheek, ik ben een expert in mijn vakgebied... Waarom word ik dan zenuwachtig van het kantoor van mijn eigen vader? Op uitdrukkelijk verzoek nog wel. Niet van hem, maar toch. Ik doe niets verkeerd.

Daarom heb ik de deur ook opengelaten. Transparantie. En – toegegeven – het geeft me de kans om af en toe een blik de hal in te werpen als ik denk dat er iemand aan komt. Niet iemand: papa. Net op dat moment meen ik iets te horen, een sloffende pas over de plavuizen. Ik draai mijn hoofd naar de deuropening. Niets.

Met een belachelijk gevoel van opluchting valt mijn oog op de archiefdozen die tegen de muur naast de deur staan. De opluchting verdwijnt direct. Een boze vuist klemt zich om mijn hart.

‘Verdomme.’ Ik ga niet huilen. Niet weer. Het is totaal zinloos. Tranen veranderen niets aan de situatie. Daarbij zou pap me op mijn kop geven als hij wist dat ik had zitten janken in zijn kantoor. Vocht is dodelijk voor de oude boeken en papieren die hier hun onderkomen hebben.

Dat niet alleen, het is ook nog eens hypocriet om te huilen om een man die ik in mijn hele leven nooit een traan heb zien laten. Ik recht mijn rug en druk een laatste aarzeling weg. Deze klus heeft al veel te lang op zich laten wachten. Nu moet het echt gebeuren. De archief-ruimte is gehuurd. Elke maand dat die leeg blijft staan, gooien we alleen maar geld weg.

Ik loop naar de archiefdozen, pak de bovenste van de stapel en zet die op een lege plek op het bureau. Ik dwing mijn benen naar de eerste boekenkast te gaan, de glazen deur te openen.

Zwijgend blijf ik naar de in leer gebonden boeken staren. Met mijn vinger strijk ik langs de ruggen. Dagboeken, zo blijkt uit het label op de plank. Zeventiende eeuw. De volgende plank bevat handelsregisters. Ook zeventiende-eeuws. Op de plank erboven staan in leer gebonden brieven uit hetzelfde tijdvak.

Een lichte aarzeling doet mijn hand trillen, maar uiteindelijk pak ik toch de eerste leren band uit de kast. Zonder het open te slaan, breng ik het boekwerk naar het bureau, waar ik het met gepaste eerbied in de archiefdoos leg. Die handeling herhaal ik net zo lang tot de eerste planken leeg zijn. Tot ik leeg ben.

Met een zwarte stift label ik de dozen, die ik netjes naast het bureau op elkaar stapel, klaar om vervoerd te worden naar het speciaal ingehuurde archiefbedrijf. Vocht-vrij. Met de juiste temperatuur-instellingen. Goed verzekerd en afgesloten van de buitenwereld. Als ik de kast inspecteer, zie ik dat mijn werk slechts een klein gat heeft

geslagen in de immense boekencollectie. Een klein gat en tegelijkertijd een immens grote kloof.

‘Hoe gaat het hier?’

De stem van mijn moeder laat me schrikken. Als ik me omdraai, valt het me op dat ze voor de drempel is blijven staan. Ze komt papa’s kantoor niet binnen.

Ik gebaar naar de lege planken. ‘Het begin is er.’

Ze knikt. ‘Wil je een kopje thee?’

De klok boven de deur geeft aan dat ik ruim twee uur bezig ben geweest met het vullen van die paar dozen. Dit gaat veel te traag, en tegelijkertijd kan het me niet langzaam genoeg gaan.

‘Emilie? Wil je thee?’ herhaalt ze.

‘Graag.’

Ik wil geen thee.

Ik wil terug in de tijd. Ik wil dat papa de kamer binnen komt stormen, woedend omdat iemand zich in zijn domein durft te begeven. Die gedachte zorgt ervoor dat ik hardop begin te lachen.

‘Emilie!’ klinkt het geërgerd. ‘Alsjeblieft... Wat kan er in vredesnaam zo grappig zijn dat je hier als een kleuter staat te gniffelen?’

‘Sorry, mam.’ Ik doe mijn uiterste best om de hysterische lachbui die ik in me voel opkomen te onderdrukken. Ze heeft gelijk, de hele situatie is allesbehalve grappig. ‘Ik zal dit even afmaken en dan kom ik naar beneden.’

Even lijkt het erop dat mijn moeder nog iets wil zeggen, maar ze besluit het in te slikken. Zwijgend verdwijnt ze de gang weer in. Een paar lange seconden later klinken haar voetstappen op de trap.

Ik betwijfel of ik het nog in me heb om een volgende ronde boeken in te pakken. De keuze wordt voor me gemaakt als mijn telefoon gaat. Ik gris het ding van het bureau. Onbekend nummer. Even aarzel ik, maar als mijn blik op de nog net zo volle planken valt, druk ik toch maar op het groene hoorntje.

‘Ja, goedemiddag mevrouw Van der Brandeele. U spreekt met Sophia, de assistent van Jacob Ostinger. Schikt het dat ik u bel?’

De muren van de kamer lijken een seconde vacuüm te worden gezogen. Dan, ineens, worden ze weer losgelaten. ‘Ja, natuurlijk.’

‘Fijn. Doctor Ostinger zou graag op korte termijn een afspraak met u willen inplannen. Zou u morgen naar Amersfoort kunnen komen? Hij wil graag iets met u bespreken, maar het onderwerp leent zich niet echt voor een telefoontje.’

Ik leg mijn hand op het bureau. Het hout voelt kil aan onder mijn palm. Nee, zou mijn antwoord moeten zijn. ‘Ja.’ Het woord glipt uit eigen beweging over mijn lippen. ‘Ja, natuurlijk. Geen probleem.’

Sophia noemt een tijdstip, vraagt of ik met het ov of de auto kom en als we alle verdere praktische zaken geregeld hebben, hangt ze op nadat ze me een fijne dag heeft gewenst.

Verbluft blijf ik staan, leunend tegen het bureau. Hoe kan het toch dat je het ene moment het gevoel hebt dat je verzuipt in verdriet en dat je het volgende moment een streepje licht aan de horizon ziet? Een teken dat alles waar je ooit voor hebt gewerkt, misschien eindelijk uit gaat komen?

2

Amersfoort, heden

‘Welkom, Emilie. Hoe is het nu met je?’

Doctor Ostinger gebaart naar de stoelen voor zijn indrukwekkende houten bureau. Het meubelstuk domineert de kamer en staat zo opgesteld dat zijn gasten niet anders kunnen dan zijn met boeken gevulde kastenwand achter hem bewonderen. Natuurlijk doet het me meteen denken aan mijn vaders kamer. Als kind kon ik uren met hem in zijn werkkamer doorbrengen. Als hij in een goede bui was, liet hij me weleens door een boek bladeren. Heel soms, als ik echt geluk had, deed hij zijn witte stoffen handschoenen aan, haalde hij een kostbare brief uit een glazen kistje en las hij me voor wat iemand honderden jaren geleden aan het papier had toevertrouwd. Kleine overpeinzingen, alledaagse beslommeringen, maar soms ook diep verdriet, grote vreugde of iets wat hint op een geheim. Die nachten kon ik nooit slapen. Ik bleef maar malen over al die levens van al die mensen. Wie waren ze geweest? Hoe hadden ze geleefd? Wie hadden ze liefgehad?

Die dagen samen met mijn vader waren zeldzaam. Misschien dat ik ze daarom wel zo koesterde.

Ik duw de herinnering weg.

‘En hoe is het met je vader?’

Het is alsof hij mijn gedachten kan lezen. Even blijf ik staan, kijkend naar de boekenkast, om me daarna langzaam naar de stoelen te draaien. Zou ik in de rechter stoel gaan zitten, naast het grote raam met uitzicht op de oude stadspoort, of toch in de linker, het dichtst bij de deur?

Ik kies de laatste.

‘Het gaat...’ begin ik terwijl ik mijn tas op de grond zet, zoekend naar woorden die het best omschrijven hoe het met papa is. ‘Het gaat zoals verwacht kan worden in deze omstandigheden,’ wordt uiteindelijk mijn cryptische antwoord.

Doctor Ostinger blijft aan de rand van zijn bureau staan. Hij kijkt me aan. Zijn hand volgt de nerven in het bureau terwijl hij zich in de leren bureaustoel laat zakken. ‘We missen je vaders kennis en ervaring ontzettend.’

Ik vouw mijn handen in elkaar en leg ze in mijn schoot. Het ontgaat me niet dat hij aangeeft papa’s kennis en ervaring te missen. Niet de man zelf.

‘Maar daarvoor heb ik je natuurlijk niet uitgenodigd,’ gaat hij verder.

Er gaat een siddering door me heen. Dit is het moment. Het is geen geheim dat Jacob Ostinger als hoofd van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed gaat over het aanstellen van de bijzonder hoogleraar aan de Universiteit Leiden.

Het is ook geen geheim dat ik de meest geschikte kandidaat ben voor de positie.

Ik verdien dit. Zéker nu.

‘Wat we hier nu bespreken, moet wel tussen ons blijven.’ Een frons siert zijn voorhoofd.

‘Vanzelfsprekend. U kunt erop vertrouwen dat ik discreet met de informatie omga.’ Ik probeer niet als een kleuter op mijn stoel op en neer te wippen. Een hysterisch stemmetje in mijn hoofd blijft maar schreeuwen: *Nu komt het, nu komt het.*

Het is de eerste keer dat de man glimlacht. ‘Laten we elkaar alsjeblieft tutoyeren, Emilie. Noem me maar gewoon Jacob.’

Jacob. Aan dat idee zal ik toch even moeten wennen, vrees ik. Toch knik ik.

Schijnbaar tevreden schuift hij zijn laptop iets opzij, om vervolgens een blauwe map tussen ons in op het bureau te leggen. De map verraaft niets van de inhoud ervan. Het zou onbeschoft zijn om de papieren naar me toe te trekken, al is dat wel mijn eerste impuls. Valse bescheidenheid siert niemand, zoals papa me vaak op het hart heeft gedrukt.

‘Fijn. Dan kom ik ter zake. Er is een bijzondere vondst gedaan bij Texel. Een die met de hoogste prioriteit moet worden veiliggesteld en onderzocht. Voor dat onderzoek zouden we jou graag inhuren.’ De map wordt dichtert naar me toe geschoven.

Mijn maag lijkt een vrije val te maken. Dit is duidelijk niet waar ik op hoopte. Het is geen leerstoel in Leiden. Toch weet ik me snel te herstellen. Mijn nieuwsgierigheid wint het van de bittere smaak die de teleurstelling in mijn mond achterlaat. In mijn hoofd vormt zich direct een aantal scenario’s. Bij Texel ligt het rijksmonument Burgzand Noord, een terrein op de bodem van de zee waar voor zover ik weet meerdere scheepswrakken uit de zestiende en zeventiende eeuw liggen. Inmiddels zijn er zo’n zestien in kaart gebracht, maar waarschijnlijk liggen er nog veel meer. In die tijd was de Reede van Texel een belangrijke handelshaven, maar door de soms onberekenbare stormen en sterke stromingen langs het eiland is het ook een plek waar vele schepen vergingen, soms hele vloten tegelijkertijd.

Ik kan alleen niet zo goed plaatsen waarom mijn kennis van historisch textiel gewenst is bij maritieme archeologie.

‘Mag ik?’ vraag ik terwijl ik naar de blauwe map reik.

‘Vanzelfsprekend.’ Opnieuw een glimlach, die mijn nieuwsgierigheid alleen nog maar verder aanwakkert.

Ik buig naar voren en pak de map. Ik sla hem open, laat dan mijn

blik over de eerste pagina gaan. Een detailkaart van Texel, met daarop in de Waddenzee een kruis getekend. BZN, staat er in de kantlijn.

Dus toch een wrak.

Ik voel mijn enthousiasme toenemen, ook al gaat het waarschijnlijk om slechts een paar kleine stukjes textiel. Stof vergaat razendsnel, zeker in zout water. Maar de delen die mogelijk zijn opgedoken, kunnen absoluut een interessante puzzel opleveren. Eentje waar ik graag mee aan de slag zou gaan.

De volgende pagina laat een voorlopige lijst met vondsten zien, haastig opgeschreven en duidelijk niet door een archeoloog in kaart gebracht. Snel scan ik de lijst, tot mijn oog valt op het laatste item.

Dit kan niet waar zijn.

Het is simpelweg onmogelijk.

Onmogelijk, tot ik de volgende pagina opensla, waarop een foto prijkt die me de adem beneemt.

‘Is dit echt?’

‘De vraag naar authenticiteit kan ik zo niet accuraat beantwoorden, natuurlijk. Dat is aan jou om definitief vast te stellen, als je de opdracht aanneemt. Maar ja, vooralsnog lijkt het er wel op dat we het hier hebben over een zo goed als intact zijnde jurk, vermoedelijk gedateerd midden zeventiende eeuw.’

Het lukt me niet om mijn blik los te trekken van de jurk. Hier hoeft ik geen seconde over na te denken. Dat hoefde ik sowieso al niet, maar de foto waar ik nu naar kijk... Dit is een no-brainer. Dit kan mijn carrière maken. Dit is de stap naar het hoogleraarschap, die me in een inspiratieloze blauwe map wordt aangereikt. Deze vondst is onwaarschijnlijk. Ongelooflijk. Te vergelijken met de ontdekking van het graf van Toetanchamon. Alsof *De nachtwacht* altijd ergens in een kamer heeft gehangen en de deur nu voor het eerst wordt geopend.

‘Ik doe het.’

‘Ik vermoedde al dat je niet zou weigeren.’ Jacob laat zich achteroverzakken in zijn bureaustoel. ‘Er is weinig budget, helaas.’

‘Dat is geen probleem,’ zeg ik veel te snel. Niet slim, niet zakelijk...

‘We willen je het liefst zo snel mogelijk op Texel hebben. Als het aan mij ligt, zit je morgen al op de boot.’ Er klinkt geen humor door in zijn stem.

Morgen.

Eindelijk kijk ik op van de foto van de jurk, van het verhaal dat het kledingstuk verborgen houdt, van de ongekennde schoonheid ervan.

‘Ik weet dat ik je hiermee overval, maar dit is een prachtige kans om te laten zien wat je waard bent. Als je dit project tot een goed einde brengt, speel je jezelf daarmee mooi in de kijker.’ Hij kijkt me betekenisvol aan. Ik hoef niet te raden wat hij zegt zonder er woorden aan te verspillen.

Dit project is de toegang tot het hoogleraarschap. De kans om een japon uit de zeventiende eeuw te onderzoeken is op zichzelf al iets waarvoor je alles uit je handen zou laten vallen. Het uitruimen van de werkkamer van papa verdwijnt direct en met volle overgave naar de achtergrond.

Natuurlijk begrijp ik zelf ook wel dat naar Texel gaan om nog veel belangrijker redenen het meest egoïstische besluit is om te nemen. De zorg voor papa zal volledig op mama komen te rusten. Ik weet nu al dat zij het niet zal begrijpen, maar het wrange is...

Papa is de enige die het wél zou snappen. Die hetzelfde zou doen als hij in mijn schoenen zou staan. Die hetzelfde al veel vaker heeft gedaan.

‘Morgen is prima,’ hoor ik mezelf zeggen.

3

Spaarne, zomer 1652

Er was geen oplossing. Er was geen enkele kans om terug te draaien wat er was gebeurd. Dat besef was pas echt ingedaald toen ze daar stond. In die verdomde kamer. Met die gehate jurk aan. De stof leek met klauwen in haar huid te krabben. Het korset voelde als handen om haar hart die alleen maar knepen en knepen tot ze geen adem meer kon halen. Alles aan het kledingstuk maakte dat ze wilde krij-sen.

Haar vader ontweek haar.

Haar moeder had haar geslagen...

Heel even leek alles zo prachtig, voelde haar leven zo heerlijk aan, zo vol beloftes van geluk.

Nu was er alleen die vreselijke, vervloekte jurk.

Elisabeth kon het niet meer opbrengen de schijn op te houden, daarom verstopte ze zich nu al twee dagen in haar kamer, waar de leegte nog leger voelde. Het alleen zijn nog eenzamer. Ze loog en zei dat ze vreselijke hoofdpijn had, natuurlijk kwam dat door alle opwinding over haar ophanden zijnde huwelijk. De enige reden waarom ze haar bed uit kwam, was om in haar dagboek te schrijven, net zoals ze nu ook weer deed.

Ze bladerde even terug, las de woorden die ze had geschreven over

de prachtige omgeving, zo anders dan thuis. Natuurlijk had ze de orangerie beschreven, maar het waren lege woorden waarachter een heel ander verhaal schuilging.

Had het iets uitgemaakt als ze de waarheid eerder aan het papier had toevertrouwd?

Ze schudde die absurde gedachte van zich af. Nee, natuurlijk niet.

Al snel liet ze de pen in woeste halen over het papier krassen. Haar handschrift was bijna onherkenbaar.

Plotseling is alles gekanteld. Alsof ik wakker ben geworden uit een droom, om er vervolgens achter te komen dat de werkelijkheid een nachtmerrie is geworden.

Het diner.

Het diner waarin haar leven zo simpel, zo zonder enige twijfel werd verruild voor... Ja, voor wat eigenlijk?

Voor geld. Voor macht. Voor status.

Hoe kon hij? Hoe kon haar vader achteloos zo'n beslissing nemen? Hij had haar voorgelogen.

God. Wat moet ik nu?

De inkt liet een dikke klodder achter, zo hard drukte ze de punt van de ganzenveer in het papier.

Ik wil vader smeken om het terug te draaien. Om te zeggen dat het een vergissing is, dat hij zijn dierbare dochter niet zomaar weg kan doen. Maar zo dierbaar blijf ik niet te zijn. Het besluit is al genomen.

Ze lachte wrang. Hoe naïef was ze geweest.

Het venijn dat van de woorden leek af te druipen, deerde haar niet. Alsof het haar iets kon schelen wat anderen zouden zeggen van de impliciete beschuldiging dat haar vader niet van zijn enige dochter hield.

Dat deed hij niet. Anders zou hij haar niet wegsturen.

‘Elisabeth?’ klonk het vanachter haar deur. ‘Mag ik binnenkomen?’

Met een klap sloeg ze haar leren dagboek dicht en duwde de pen

terug in de houder. Ze had geen tijd gehad om de letters te laten drogen, waardoor alles nu vast een onleesbare, uitgelopen chaos zou worden. Ze schudde haar hoofd. Perfect. Ze voelde dezelfde inkt-zwarte chaos door haar lijf razen.

‘Elisabeth?’

Meestal kwam Maria haar kamer gewoon binnen. Moeder had het dienstmeisje hier al verschillende keren op aangesproken, maar voor Elisabeth was kloppen niet nodig. Ze zag Maria niet als haar ondergeschikte. Voor haar was ze een lieve vriendin met wie ze kon lachen en, zo bleek maar weer toen Maria voorzichtig de deur opendeuwde, ook kon huilen.

‘O...’ Maria liep snel naar haar toe. Elisabeth zag haar aarzelen. Maria wilde haar een knuffel geven. Ze schudde zachtjes haar hoofd, waardoor Maria haar armen langs haar lichaam liet vallen.

‘Ik wil het niet.’ Elisabeth schudde haar hoofd. Ze zocht Maria’s blik in de spiegel. Haar handen lagen in haar schoot. Zonder dat ze het zelf echt doorhad, balde ze ze tot vuisten. De twee keken elkaar zwijgend aan, zonder elkaar aan te raken.

‘Zo erg hoeft het toch niet te zijn?’ probeerde Maria na een tijdje. ‘Misschien...’ Ze zocht naar woorden die er overduidelijk niet waren.

Elisabeth rechtte haar rug. ‘Het is niet eerlijk.’

‘Dat klopt.’ Maria legde een hand op haar schouder. ‘Maar je kunt het maar beter accepteren.’

‘Wat?’ Met een bruuske beweging schudde Elisabeth de hand van zich af. Ze draaide zich om en keek Maria nu recht aan. Nu zonder spiegel. Zonder afstand. ‘Waarom zou ik moeten accepteren dat hij mijn leven bepaalt?’ Elisabeth haalde diep adem.

Die gestolen momenten in de orangerie... Was dat het dan?

Waren dat de enige momenten waarop het voelde alsof ze zelf aan het roer van haar leven stond?

Nee.

Een onbekende, ongekende woede golfde door haar heen.

Ze keek toe hoe Maria voorzichtig een stap naar achteren zette, niet omdat ze bang was of geschrokken door de felle uitbarsting, maar eerder om haar de ruimte te geven om alle emoties een plek te geven.

‘Ik haal een kop thee voor je. Dat zal je kalmeren.’ Maria haastte zich de kamer uit.

Langzaam draaide Elisabeth zich terug naar de kaptafel. Ze sloeg het dagboek open, doopte haar pen in de inkt en drukte hem tegen het papier.

Vader mag dan wel denken dat hij me op een boot naar Engeland kan zetten om te trouwen met een vreemde, maar als hij denkt dat ik daar zomaar mee akkoord ga, dan heeft hij het goed mis.

Ik ga niet naar de Amerika's.

De pennenstreken werden steeds woester, de lussen aan de letters steeds wilder.

Wie Thomas Courteen dan ook mag zijn, wat hij vader ook mag hebben beloofd, voor mij zal hij nooit iemand worden. Ik ga niet trouwen met een man die ik niet ken. Een man die nooit mijn liefde zal krijgen.

Het is geen onwil, schreef ze na een korte aarzeling. Ik heb mijn hart nu eenmaal al aan een ander gegeven.